

Høringsvar, 27. november 2003

Høringsvar om rapporten "Genmodificerede og klonede dyr"

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har i et brev af 23. oktober 2003 bedt det Ethiske Råd om at kommentere rapporten "Genmodificerede og klonede dyr", der indeholder anbefalinger fra det lovforberedende arbejde, som er et resultat af en folketingsbeslutning af 3. december 2002. Udvalget har set på:

- Hvilke faglige og tekniske muligheder og risici er der inden for anvendelsen af kloning og genmodificering af dyr?
- Hvilke fremtidige anvendelsesmuligheder har kloning og genmodificering af dyr?
- Hvilke risici indebærer anvendelsen af kloning og genmodificering af dyr?
- Hvilke holdninger er der i samfundet til anvendelse af kloning og genmodificering af dyr?
- Hvilke forhold gør sig gældende i den eksisterende lovgivning i Danmark og hvordan reguleres kloning og genmodificering i udlandet?
- Hvilke krav skal der sættes til en lovmæssig regulering af kloning og genmodificering af dyr i Danmark?

Den del af problemkomplekset, som vedrører Det Ethiske Råds mandatområde, drejer sig især om, hvorvidt brug af kloning på dyr retfærdiggøres ud fra hensynet til, at der herved eventuelt kan udvikles lægemidler og behandlinger, som kan gavne mennesker. Derudover er det spørgsmålet om, hvorvidt kloning af dyr kan udgøre første trin ud på en glidebane, som vil føre til kloning af mennesker. Endelig kan peges på en mulig risiko for mennesker på grund af spredning af infektionssygdomme på en hidtil ukendt måde, som følge af en ukontrolleret udsætning af genmodificerede dyr.

Rådet henviser i sin stillingtagen til den udtalelse om kloning af dyr, som rådet afgav den 17. januar 2002, og som er omtalt i rapporten side 76. Heraf fremgår det, at:

- der kan være en legitim forskningsmæssig interesse i gennemførte forsøg med dyrekloning, som muligvis vil kunne yde et bidrag til skabelse af nye lægemidler m.v. Rådet er således på linie med Udvalgets indstilling, som går ud på, at enhver form for brug af bioteknologi på dyr, herunder kloning og genmodificering, må vurderes ud fra et proportionalitetsprincip. Det indebærer, at der bør foretages en afvejning af teknologiens negative følger, for eksempel nedsat dyrevelfærd eller øget risiko for skader på miljøet, over for de fordele - for eksempel i form af nye sygdomsbehandlinger - anvendelsen af teknologien kan føre til.

Ved sin stillingtagen til rapporten har Det Ethiske Råd forudsat, at kloning på dyr udelukkende anvendes i videnskabeligt øjemed i forbindelse med grundforskning eller forskning i sygdomsforebyggelse og sygdomsbekæmpelse.

Også her er der sammenfald mellem Rådets og Udvalgets indstillinger, idet Udvalget indstiller, at det alene bliver tilladt at klon og genmodificere dyr, såfremt det tjener et væsentligt formål. Det væsentlige formål består for flertallet af Udvalgets medlemmer netop i grundforskning og forskning rettet mod at forbedre sundhed og miljø, herunder fremstilling af dyr, der producerer stoffer af væsentlig gavn for sundhed og miljø. Hertil føjer Udvalget også kloning i relation til undervisning på højere læreanstalter samt af personer, der skal udføre disse teknikker. Også dette formål kan Etisk Råd tilslutte sig.

Med hensyn til, hvorvidt kloning af dyr kan udgøre første trin ud på en glidebane, som kan føre til reproduktiv kloning af mennesker - som et enigt råd er imod - kan igen henvises til rådets udtalelse fra 17. januar 2002, hvoraf det fremgår, at:

- der siden kloningen af fåret Dolly i 1997 været en absolut positiv udvikling i henseende til, at lovgiverne i mange lande - i erkendelse af det uetiske ved menneskekloning - har vedtaget love, som forbyder reproduktiv kloning. Det er bl.a. sket på basis af vedtagelser i internationale forsamlinger som Europarådet, Europa-parlamentet og UNESCO. Der kan således konstateres en massiv international menneskekloning.

Cookies Råds opfattelse må det konstateres, dels at en mere effektiv bom i henseende til at ...kloning består i, at reproduktiv kloning er blevet forbudt i flere og flere lande, dels at

en fastholdelse af en dansk særregel på dyreområdet alligevel ikke udgør nogen hindring for de læger og forskere, som i strid med den internationale afstandtagen fra menneskekloning stræber efter at gennemføre den. De kan kun forhindres heri ved, at lovgivningen mod menneskekloning bliver verdensomspændende.

Det Ethiske Råd finder derfor ud fra en samlet afvejning, at det ikke længere er meningsfyldt at fastholde et forbud mod, at forsøg med dyrekloning resulterer i færdigudviklede individer med det argument, at sådanne forsøg vil åbne for menneskekloning.

Endelig bør risikoen for mennesker, i form af spredning af infektionssygdomme på en hidtil ukendt måde, som følge af en ukontrolleret frembringelse og udsætning af genmodificerede og klonede dyr, omtales.

Det Ethiske Råd er opmærksom på, at der kan være fare for menneskers sundhed, hvis celler og organer fra genmodificerede og klonede dyr bruges i sygdomsbehandlingen af mennesker (xenotransplantation), eller ved at bruge retrovirus som bærere af genet ved genmodificering og genterapi. Ligeledes kan ukontrolleret udsætning af genmodificerede dyr udgøre en risiko i forhold til spredning af infektionssygdomme, som kan ramme mennesker.

Disse risici tilsiger, at sådanne behandlinger, som vedrører mennesker, foreløbig ikke tages i brug. Forbuddet bør gælde, indtil der er foretaget en tilstrækkelig sikring af, at risici for overførsel af vira er elimineret. Herefter bør alle forsøg, som vedrører brug af celler, organer eller vektorer fra dyr i behandlingen af mennesker, vurderes af det videnskabetiske komité-system.

Publiceret: 27.11.2003

Links from this page

1. <http://www.adgangforalle.dk/>